

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Sendes også pr e-post til; postmottak@fin.dep.no

Utredning om betaling for bruk av areal i kystsonen – innspillsfase

Innledning

Utredningsarbeidet som nå er igangsatt ble varslet i Regjeringens strategi for en konkurransedyktig norsk havbruksnæring, som fiskeriministeren la frem 14 aug. 2007 ifm Aqua Nor.

Brev om ønske om innspill til et best mulig faktagrunnlag ble sendt av Finansdepartementet den 15 11 07 til kystkommunene, fylkeskommunene og div. interesseorganisasjoner.

Regjeringen legger prinsipielt til grunn at kommunene bør få adgang til å innkreve betaling for bruk av areal i kystsonen.

Flere spørsmål skal utredes av en nedsatt interdepartemental arbeidsgruppe før det endelig besluttes om og på hvilken måte kommunene bør få adgang til å innkreve betaling for bruk av kystareal.

Faktabeskrivelser og synspunkter som kan bidra til et best mulig beslutningsgrunnlag ønskes frem til 20 12 07. Innspill som er mottatt innen denne dato vil bli tatt med i det videre arbeid med saken.

Regjeringen har ikke tatt noen endelig beslutning om betaling for bruk av areal i kystsonen, og at eventuelt forslag om lovendringer senere vil bli sendt på ordinær høring.

Det er sjøarealer hvor kommunene har reguleringsmyndighet som omhandles av evt. arealavgift, og forhold /spørsmål relevant til dette ønskes belyst.

Bakgrunnsdata.

I Nord-Trøndelag er det gitt 65 ordinære konsesjoner for laksefisk i sjø, samt 49 konsesjoner på skjell. I tillegg er det 5 konsesjoner på kveite og 11 på torsk. De største havbrukskommunene er; Nærøy (37 konsesjoner, Flatanger (20 konsesjoner), Vikna (18 konsesjoner), Leka (18 konsesjoner), Namsos (16 konsesjoner) og Fosnes (11 konsesjoner).

Kystkommuner	Status for arealplan for sjøområder
Namdalseid	Vedtatt plan fra 11.09.03
Flatanger	vedtatt 07.02.01 - ny plan på høring mars 06
Leka	vedtatt 06.09.00 - planprogram til høring juni 06
Vikna	vedtatt 27.06.02 – planprogram for ny plan på høring mai 2006
Mosvik	vedtatt 31.01.01
Nærøy	vedtatt 26.06.03 – planprogram til høring mars 07
Namsos	19.06.03 – planprogram til høring juli 07
Fosnes	Vedtatt 19.10.06

Andre kommuner med kyst

Frosta	Sjødel vedtatt 11.09.01, ny plan på høring sommer 07
Inderøy	14.05.07
Leksvik	Deler av sjøarealer
Levanger	Deler av sjøarealer
Steinkjer	landdel og nære sjøområder vedtatt 15.06.06
Stjørdal	Deler av sjøarealer
Verdal	Deler av sjøarealer
Verran	Deler av sjøarealer

I Nord-Trøndelag fylke har kystkommunene med fiskeri og akvakulturvirksomhet i stor grad er seg sitt ansvar bevisst for vurderinger av ulike brukerinteresser i sjø, og som tilrettelegger for sjøbaserte virksomheter. Fylkeskommunen har videre gjennom flere regionale prosjekter og Interreg-prosjekter, bl.a. HASUT og AkvaReg, søkt å løfte den regionale utvikling på området gjennom økt kunnskapstilfang for beslutningstaking. Dette har også omfatta forbedra grunnlag for arealplanlegging i kystsonen.

Innspill fra Nord-Trøndelag Fylkeskommune:

Nord-Trøndelag fylkeskommune er tilfreds med at regjeringen og sentrale myndigheter nå har tatt tak i denne problematikken; altså noen form for areal/ressursavgift til kommunene/ regionen knytta til de verdier som brukes av samfunnets fellesressurser.

Vi støtter derfor det arbeidet som nå ble igangsatt av Fiskeri- og kystminister Helga Pedersen i august i år:

”En arealavgift vil kunne bidra til å knytte nærmere bånd til lokalsamfunnet ved at næringen bidrar direkte økonomisk i større grad, og vil innebære at samfunnet får kompensasjon for at noen får en eksklusiv rett til bruk av allmennhetens kystareal. Insentiver til bedret kystsoneplanlegging kan bidra til en mer samfunnseffektiv utnyttelse av arealet.

Regjeringen legger prinsipielt til grunn at kommunene bør få adgang til å innkreve en årlig betaling for bruk av areal i kystsonen, og vil:

- iverksette et utredningsarbeid i regi av en interdepartemental arbeidsgruppe;*
- ta endelig stilling til spørsmål knyttet til arealavgift i forbindelse med statsbudsjettet for 2009.”*

Nord-Trøndelag fylkeskommune har tidligere ved flere anledninger uttalt seg negativ til statlig auksjonspolitikk som kom i stand ved forrige tildeling av nye oppdrettskonsesjoner for laksefisk. Fylkeskommunen la til grunn at kommunene burde gis inntekter som arealressursavgift i denne sammenheng. En begrunnelse for dette lå i den utvikling som skjedde mot konsentrasjon av konsesjoner i større selskap, uten lokal forankring. En vesentlig del av verdiskapinga ble derigjennom kanalisert ut av lokalsamfunnene. En synliggjøring av at verdiskapinga skjedde lokalt var av betydning. Det vises til behandling i Hovedutvalget for regional utvikling 31.10.2000 som Sak nr.

115/2000 ” Forslag om auksjon av nye oppdrettskonsesjoner - forholdet til fylkesplan”, og med følgende vedtak:

1. Hovedutvalget for regional utvikling går mot at auksjonsprinsippet legges til grunn for tildeling av nye konsesjoner.
2. **Dersom drift eller omsetning av konsesjoner medfører inntekter til det offentlige, bør disse i hovedsak tilfalle kommunene hvor oppdrettskonsesjonene er lokalisert.**
3. ---

Det vises også til behandling i Hovedutvalget for regional utvikling 24 01 2001; Sak nr; 3/2001 ”Høring - forslag til endringer i oppdretsloven om vederlag ved tildeling av tillatelse til matfiskoppdrett av laks og ørret”, med følgende vedtak:

”Hovedutvalg for regional utvikling tilrår departementet å utrede avgifts- og gebyrproblematikken mot havbruksnæringa i en større sammenheng før

*oppdretslovens § 6 eventuelt endres. Det fremsatte forslag til endring av §6 i oppdretsloven kan derfor ikke bifalles. Hvis departementet ikke finner å ville utrede avgifts- og gebyrproblematikken, foreslår hovedutvalget å tilføye flg. setning til § 6; **Eventuelle nye avgifter må primært tilfalle kommunene.**”*

Nord-Trøndelag fylkeskommune utarbeida i 2001 Fylkesplanmelding nr. 2 : ”Arealmelding/ Regionalpolitiske retningslinjer og strategier for arealbruk”, vedtatt i fylkestinget 06.12.2001. Det siteres fra denne:

”Fylkeskommunen har ut fra innkomne innspill fattet vedtak i fylkesting og fylkesutvalg om at det bør vurderes en form for konsesjonsavgift/arealressursavgift til kommunene fra selskapenes utnyttning av naturressursen areal i oppdretts-sammenheng. Ved behandling i Stortinget om ny konsesjonsrunde for lakseoppdrett ble denne tanken ikke vedtatt. Det bør likevel arbeides videre med dette aspektet.”

Også Fiskeri- og kystministeren bruker uttrykket ”arealavgift”. Fylkeskommunen framhever også sammenligning/analogi med konsesjonsavgift og konsesjonskraft i vassdragsutbygging. Vi har relatert vår holdning til en kompensasjon, også til kommunene/ regionen, knytta til storsamfunnets konsesjonsgiving mv for utnyttelse av en ”fellesressurs”, med konsekvenser og innvirkning også for allmennheten på lokalt nivå.

Fylkeskommunen oppfatter også flere av de spørsmålsstillinger som stilles som del av samme utgangsholdning: det spørres etter ulike konfliktområder og konkrete påvirkninger mellom ulike brukerinteresser i kystsonen. Dette er i seg interessante problemstillinger, men er ikke hovedbegrunnelsen for vår prinsipale holdning til saken.

(Nord-Trøndelag fylkeskommune har ved anledninger framført samme holdning i forhold til vindkraftparker; - uten at dette er blitt ivaretatt i konsesjonsgivinga fra NVE/OED. Dog får kommunene ordinær eiendomsskatt for slike anlegg.)

Det anbefales at kommuner og eller regionalt nivå gis en kompensasjon i form av konsesjonsavgift/ arealressursavgift knytta til oppdrettsvirksomhet i kystsonen. Dersom avgiften ikke knyttes direkte til enkeltkommunenivå vil en unngå eventuelle uheldige konkurranse mellom nabokommuner.

Avgiften bør kunne beregnes direkte ut fra produsert mengde eller økonomisk verdi/ omsetning. En modell kan f.eks være analog med eiendomsskatten og vil kunne utgjøre i størrelsesorden 150 - 200 000 kr årlig for en standard laksekonsesjon. (ved 0,7 % skattenivå, 1000 t standardproduksjon pr konsesjon, og ca 25 kr pr kg laks.)

For vårt fylke vil dette kunne innbringe i størrelsesorden 10 -15 mill kr årlig i arealavgift. Vi har da ikke tatt standpunkt til evt. hvordan andre mindre betalingsdyktige virksomheter som oppdrett av marinfisk og skjelldyrking skal skattlegges. Heller ikke virksomheter som høster direkte av havet gjennom kvoter og løyver.

Areal/ressuravgift til kommunene/ regionen bør ikke overfokuseres som et konfliktdempende element eller planleggingsinsitament i forhold til kommunene, men som en berettiget kompensasjon til kommunene/regionen, og som synliggjøring av at verdiskapinga skjer lokalt.

Vi vil komme tilbake til innspillene under den ordinære høringsfasen med ordinær politisk behandling.

Med hilsen

Susanne Bratli
Fylkesråd for regional utvikling